

Jaarverslag 2023
Commissie voor bezwaarschriften

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de commissie voor bezwaarschriften van Waterschap De Dommel.

Dit jaarverslag heeft betrekking op alle bezwaarschriften die in de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 zijn behandeld.

In dit verslag wordt onder meer ingegaan op de samenstelling van de commissie voor bezwaarschriften, werkwijze, bevindingen, alsmede recente ontwikkelingen.

De commissie voor bezwaarschriften,

E.J. Govaers
voorzitter

M.T.A.M. Klomp
secretaris plv.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
1. Samenstelling van de commissie	4
2. Kerngegevens behandeling bezwaren	5
2.1 Aantal bezwaarschriften	5
2.2 Beleidsterreinen	5
2.3 Aard van de adviezen	5
2.4 Termijnen	6
2.5 Afwijken van het advies	6
2.6 Beroep en hoger beroep	6
3. Bevindingen en actuele ontwikkelingen	6
3.1 Aantallen	6
3.2 Motivering	6
3.3 Omgevingswet	7
3.4 Wijziging Awb	7
3.5 Brabantbrede samenwerking	7
4. Werkwijze van de commissie	7

Inleiding

Waterschap De Dommel neemt elk jaar tal van besluiten waartegen bezwaar mogelijk is. Denk daarbij aan het verlenen of weigeren van vergunningen, handhavingsbesluiten en beslissingen op een verzoek om nadeelcompensatie of de Wet open overheid. Als een belanghebbende het niet eens is met een besluit van een bestuursorgaan (bijvoorbeeld het dagelijks bestuur) van het waterschap, kan hij hiertegen in de meeste gevallen bezwaar maken. Dit biedt voor het waterschap een mogelijkheid het besluit te heroverwegen en zo nodig te herstellen.

De bezwaarschriftencommissie vervult een belangrijke rol in het proces van heroverweging. In een hoorzitting van de commissie worden partijen gehoord en de commissie brengt een advies uit over het voorliggende bezwaarschrift. Over de werkwijze en rol van de commissie leest u meer in hoofdstuk 4.

In 2023 heeft de commissie afscheid genomen van de heer F.J.W. Baert. Voor zijn inzet in de afgelopen 13 jaar danken wij hem hartelijk. In de heer Van der Helm ziet de commissie een opvolger die, net als de heer Baert, veel kennis en ervaring heeft van de uitvoering van het waterschapswerk.

1. Samenstelling van de commissie

De waterschappen Brabantse Delta, Aa en Maas en De Dommel hebben een gezamenlijke bezwaarschriftencommissie. Er is een gezamenlijke poule van commissieleden in het leven geroepen, waaruit de drie waterschappen elk 'hun' commissie samenstellen. Op deze wijze wordt voldoende flexibiliteit ingebouwd, is er een gedegen vervangingsregeling en kan tevens rekening worden gehouden met de wensen van de leden met betrekking tot beschikbaarheid en inzetbaarheid bij de drie waterschappen.

De samenstelling van de commissie bij Waterschap De Dommel is als volgt.

Functie	Naam	Einde van de benoeming
Voorzitter	De heer E.J. Govaers	2027
Lid	De heer T. Spapens	2027
Lid	De heer F.J.W. Baert	2023
Lid	De heer J. van der Helm	2026

In het verslagjaar 2023 is de heer Baert per 1 september opgevolgd door de heer Van der Helm. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretariaat. De onafhankelijkheid van de commissie is gewaarborgd doordat de leden niet werkzaam zijn voor Waterschap De Dommel.

2. Kerngegevens behandeling bezwaren

2.1 Aantal bezwaarschriften

In 2023 zijn er 20 nieuwe bezwaarschriften ingekomen. Per 31 december 2022 waren nog 15 bezwaarschriften van dat jaar in behandeling, zodat in totaal 35 bezwaarschriften in 2023 in procedure waren. Over 10 van de in 2023 in procedure zijnde bezwaren heeft de commissie een advies uitgebracht. Drie bezwaren zijn in 2023 alsnog ingetrokken, veelal na succesvol toepassen van de informele aanpak. Per 31 december 2023 waren aldus nog 22 bezwaarschriften in procedure. Daarvan zijn er 6 gericht tegen één watervergunning.

2.2 Beleidsterreinen

Hieronder staat vermeld voor welke beleidsterreinen de bezwaarschriften zijn behandeld.

Beleidsterrein / Aantal per jaar	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Waterwet en Keur	11	9	10	14	13	14	38	9
Wet open overheid	1	4	0	1	0	0	0	0
Projectplannen	0	0	0	1	0	0	1	0
Overige	0	0	0	0	0	2	3	1
Totaal	12	13	10	16	13	16	42	10

2.3 Aard van de adviezen

De commissie heeft in totaal 10 adviezen uitgebracht. Hieronder is vermeld in hoeveel gevallen er is geadviseerd het bezwaar ongegrond, (deels) gegrond of niet-ontvankelijk te verklaren.

Advies	Aantal	Percentage
Ongegrond	7	70%
(deels) gegrond	2	20%

Advies	Aantal	Percentage
(kennelijk) niet-ontvankelijk	1	10%

In twee van de zeven gevallen adviseerde de commissie dat de bestreden besluiten in stand konden blijven onder aanvulling van de motivering.

2.4 Termijnen

In 2023 zijn de bezwaarschriften allemaal binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Weliswaar vergde de aanhouding vanwege de informele aanpak of nadere stukken in voorkomende gevallen meer tijd, maar voorafgaand aan een dergelijk traject wordt aan partijen gevraagd of zij kunnen instemmen met uitstel van de formele procedure. Mocht de informele aanpak niet tot een oplossing leiden, dan resteert voldoende tijd voor formele behandeling van het bezwaar door de commissie. De gemiddelde tijd tussen het bezwaarschrift en advies van de commissie is 18 weken.

2.5 Afwijken van het advies

In één geval heeft het dagelijks bestuur het advies van de commissie niet gevolgd en besloten het bezwaar ongegrond te verklaren. Tegen dit besluit is beroep ingesteld en de zaak is nog onder de rechter.

2.6 Beroep en hoger beroep

In 4 gevallen is beroep ingesteld bij de rechtbank tegen een beslissing op bezwaar van het DB naar aanleiding van een advies van de commissie in 2023. Één beroepschrift is ingetrokken. In twee gevallen is hoger beroep ingesteld, waaronder in één geval door het DB zelf. Dit betreft twee langlopende schadeprocedures.

3. Bevindingen en actuele ontwikkelingen

3.1 Aantallen

Bij Waterschap De Dommel is het aantal ingediende bezwaarschriften doorgaans beperkt: het gaat jaarlijks om tussen de 10 en 15 bezwaarschriften. Toch is de laatste jaren een stijgende trend waarneembaar bij het aantal ingediende bezwaarschriften met 2022 als grote uitschieter. In 2023 zet de stijgende trend door met 20 nieuwe bezwaarschriften.

Het aantal bezwaarschriften blijft erg gevoelig voor nadeelcompensatiebesluiten voor wateroverlast en situaties waarbij meerdere buurtbewoners ageren tegen een watervergunning.

3.2 Motivering

De commissie heeft geconstateerd dat besluiten op grond van de Waterwet en Keur doorgaans goed gemotiveerd zijn. Ondanks deze motivering kan er bij de burger onduidelijkheid of onbegrip blijven bestaan, wat aanleiding kan zijn voor een bezwaarschrift. De informele fase is een goede gelegenheid om hierover het gesprek aan te gaan.

3.3 Omgevingswet

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. 26 wetten, 60 AMvB's en 75 ministeriële regelingen zijn samengevoegd met als doel "eenvoudig beter". Vooral de één loket gedachte via het Omgevingsloket en de regeling voor bevoegde gezagen, moet daar aan bijdragen. Voor de bezwaarschriftencommissie betekent dit dat bezwaarmakers in procedures waarop de coördinatie-regeling van toepassing is, gehoord worden voor alle bestreden besluiten gezamenlijk. Dat gebeurt door het coördinerend bestuursorgaan. De commissie verwacht niet dat deze situatie zich snel voor zal doen in het werkgebied van Waterschap De Dommel.

3.4 Wijziging Awb

Op dit moment wordt er hard gewerkt aan een grote aanpassing van de Awb: de Wet versterking waarborgfunctie Awb. Deze wet moet de menselijke maat in het bestuurs(proces)recht vergroten en de overheid meer "responsief" maken. Deze aanpassingen naar aanleiding van de Toeslagenaffaire raken vooral de uitvoering en werkwijze van het DB. De rol van de commissie is daar in gelegen dat deze aspecten betrokken zullen worden bij het horen en bij de advisering. Dat geldt ook voor de toepassing van (de rechtspraak over) het evenredigheidsbeginsel.

3.5 Brabantbrede samenwerking

In 2023 zijn de vacatures voor de gezamenlijke bezwaarschriftencommissie vervuld. Daarnaast heeft de eerste kennisbijeenkomst sinds Corona plaatsgevonden. Tijdens deze ochtend waren alle commissies en secretarissen aanwezig. Zij hebben elkaar leren kennen en gedeelde thema's besproken. De kennismaking werd positief gewaardeerd en zal in 2024 een vervolg krijgen. Deze samenwerking tussen commissies komt de kwaliteit van de adviezen ten goede, evenals de uniforme uitleg van de Brabantbrede Waterschapsverordening.

4. Werkwijze van de commissie

De werkwijze van de commissie is geregeld in de Verordening behandeling bezwaren 2015, vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 juli 2015. Tegen de achtergrond van deze verordening heeft de commissie haar werkwijze verder beschreven in een procedure-beschrijving. De taak van de commissie is het uitbrengen van adviezen over de te nemen beslissingen op de bezwaarschriften die zijn ingediend tegen besluiten van het waterschap. Voordat advies wordt uitgebracht, wordt in de regel een hoorzitting gehouden. Deze vindt plaats in het waterschapshuis te Boxtel.

De bezwaarschriftenprocedure vindt haar grondslag in de Awb. Hierin staan de begrippen "belanghebbende" en "besluit" centraal. Een belanghebbende is volgens artikel 1:2 van de Awb degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken. Onder besluit wordt volgens artikel 1:3 van de Awb verstaan: een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling.

Een belanghebbende kan een bezwaar indienen bij het bestuursorgaan dat het bestreden besluit heeft genomen. In vrijwel alle gevallen is dit het dagelijks bestuur. Nadat het bezwaarschrift bij het waterschap is binnengekomen en de ontvangst door de secretaris van de commissie schriftelijk aan de indiener is bevestigd, worden de commissie en de behandelend ambtenaar op de hoogte gebracht van het ingekomen bezwaar. Niet alle ingekomen bezwaren worden uiteindelijk door de commissie behandeld. Het blijkt al vaak mogelijk om in overleg tot een oplossing te komen. Als bijvoorbeeld blijkt dat het bezwaar

duidelijk geground is en het bestreden besluit aangepast dient te worden, wordt overlegd met de bezwaarmaker en (bijvoorbeeld) de vergunninghouder om tot een oplossing te komen. Hiervoor is in de procedure in beginsel een termijn van zes weken opgenomen.

Indien een oplossing langs informele weg niet mogelijk blijkt (en het bezwaarschrift niet wordt ingetrokken) levert de behandelend ambtenaar het volledige dossier, vergezeld van een schriftelijke uiteenzetting, aan bij het secretariaat van de commissie.

Na ontvangst toetst de secretaris het dossier op volledigheid. Indien stukken onduidelijk zijn of ontbreken, wordt daarover contact opgenomen met de behandelend ambtenaar. De secretaris zorgt vervolgens voor de uitnodigingen van de te houden hoorzitting. Het kan overigens ook voorkomen dat de commissie besluit om af te zien van het horen van de belanghebbende(n) op grond van artikel 7:3 van de Awb. Zo biedt dit artikel de mogelijkheid om af te zien van het horen van de belanghebbende indien het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond is.

De op de zaak betrekking hebbende stukken worden door de secretaris voorafgaand aan de hoorzitting aan de voorzitter en leden van de commissie toegezonden.

Tijdens de hoorzitting worden partijen in de gelegenheid gesteld tot het geven van een mondelinge toelichting over de aan de orde zijnde kwestie. De partijen worden in beginsel in elkaars aanwezigheid gehoord. De commissie stelt het op prijs dat bij de hoorzitting, naast de juridische vertegenwoordiging, ook (vaak) een andere (water)technisch vakspecialist meekomt. Na de hoorzitting volgt de besloten beraadslaging door de commissie, welke beraadslaging resulteert in een advies. Dit advies wordt in conceptvorm opgesteld door de secretaris.

Nadat de instemming van de betrokken leden en de voorzitter is verkregen, zorgt de ambtelijk secretaris van de bezwaarschriftencommissie ervoor dat het door de voorzitter en secretaris ondertekende eindadvies en verslag van de hoorzitting tijdig worden voorgelegd aan het bestuursorgaan dat de beslissing op bezwaar moet nemen. Een juridisch medewerker verzorgt de voorbereidingen voor het door het bestuursorgaan (in de regel het dagelijks bestuur) te nemen beslissing op bezwaar.

Tegen het besluit op bezwaar staat beroep open bij de sector bestuursrecht van de rechtbank Oost-Brabant en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State of de Centrale Raad van Beroep voor zover het arbeidsrechtelijke geschillen betreft.

Het karakter van de bezwaarschriftenprocedure brengt als voordeel voor de bezwaarmaker met zich mee dat deze de mogelijkheid krijgt om ten overstaan van een commissie van onafhankelijke buitenstaanders zijn verhaal te doen. Waar mogelijk wordt gezamenlijk gezocht naar een minnelijke oplossing.

Ook voor het bestuursorgaan zelf zijn er voordelen verbonden aan de bezwaarschriftenprocedure. Deze biedt in de eerste plaats de kans om het besluit nog eens goed tegen het licht te houden (herstelfunctie). Daarbij is van belang dat het de wetgever voor ogen staat dat de bestuurlijke heroverweging verder gaat dan de rechterlijke toets, die zich beperkt tot de beoordeling van de rechtmatigheid van het besluit. De commissie houdt zich bij haar advisering aan deze doelstelling. De doelmatigheidsaspecten van de besluiten worden door de commissie daarom, waar nodig in de advisering betrokken. Dit betekent dat in voorkomende gevallen ook beleidsvragen inhoudelijk aan de orde worden gesteld.